

Какими критериями, помимо исполнения стандартов, степени наполненности библиотек и компьютерных классов, успеваемости студентов и научно-учебно-методической «писучести» ППС, измерять качество и результативность функционирования современных вузов? Такой критерий есть – это конечный результат: трудоустройство выпускников. Именно доля трудоустроенных выпускников, ранг их должностей и уровень зарплат более адекватно определяет рейтинг вуза. Такой показатель годится и для определения приоритетов и размеров финансирования взамен критерия количества студентов. Что касается оценки результатов учебного и научного труда каждого преподавателя, то представляется более подходящим критерием индекс цитирования его и его студентов, магистрантов и докторантов. Благо современные информационные технологии позволяют вести поиск оперативно и без особых затруднений.

Использованная литература

1. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 2003. – 895 с.
2. Алексеева В.С., Белова Л.А. Метрология, стандартизация и сертификация. – М.: ООО «ЛитРес», 2009. – 32 с.
3. Авраамов А.А. Некоторые размышления учителя из провинции в «Год учителя». – Образование в современной школе. 2011, №5. – с. 40-47.

УДК 352.1:338.24

Яна Панухник, здобувач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЗВИТОК МУНІЦИПАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ МУНІЦИПАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Iana Panukhnyk

MUNICIPAL ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT AS AN ELEMENT OF MUNICIPAL ECONOMY SECTOR MODERNIZATION

Розвиток муніципального підприємництва як елемент модернізації муніципального сектору економіки, необхідно розглядати у напрямку формування муніципальних (комунальних) підприємств, власником яких є органи місцевого самоврядування, здатних, окрім створення соціального ефекту, приносити додатковий дохід місцевим бюджетам.

З урахуванням реальної соціальної та економічної ситуації в муніципальних утвореннях, створення нових муніципальних підприємств є необхідним для заповнення ніш локального ринку, тобто за відсутності на ринку підприємств певного профілю, слабкої активності приватного капіталу, наявності незадоволеного попиту, ліквідації монополії на місцевому ринку певного виробника, зняття напруженості на ринку праці, швидкої реалізації вигідного проекту. При створенні нових муніципальних підприємств неможливо не враховувати присутності на ринку приватних підприємств та наслідків їх діяльності для місцевого населення. Низку видів послуг вигідно залишити для ринкового підприємництва. І перш, аніж вирішити питання про створення муніципального підприємства, органи місцевого самоврядування повинні вивчити можливості приватного сектора. Навіть у разі появи на ринку приватної монополії в життєво важливих сферах необов'язково примушувати її до реорганізації, можна тієї ж мети досягти застосуванням регулятивних важелів. Доцільність створення муніципальних підприємств обумовлюється наступними чинниками: потребою в

безперебійному, гарантованому за обсягом та мінімальними стандартами якості наданні деяких найважливіших муніципальних послуг; локальним монополізмом підприємства у наданні муніципальної послуги, внаслідок чого орган місцевого самоврядування не хоче бути залежним від приватних суб'єктів; прагненням до забезпечення соціальної справедливості та запобігання дискримінації споживачів послуг; можливістю муніципальної влади впливати на ціни та тарифи. Дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду функціонування муніципального сектору показало, що чим менш стабільною є соціально-економічна ситуація в країні та територіальних утвореннях, тим муніципальна влада більше схильна надавати муніципальні послуги силами комунальних підприємств [2].

За рівнем правової та господарської самостійності можуть створюватися три типи муніципальних підприємств:

1) не наділені ні правовою, ні господарською самостійністю. Вони мають власні органи управління, але по суті є підрозділами місцевої влади, їх доходи та витрати інтегруються до місцевого бюджету, функціонують на основі вказівок органів місцевого самоврядування. У цьому випадку муніципальне утворення функціонує як одне підприємство, координуючи дії підрозділів;

2) що мають господарську самостійність, юридичний статус. Вони виведені із структури органу влади, але найбільш важливі рішення щодо питань їх діяльності ухвалює орган місцевого самоврядування; у місцевому бюджеті відображаються лише результати фінансової діяльності. Виручка, як правило, не покриває витрат, оскільки ціни встановлює місцева чи регіональна влада (підприємства транспорту, зв'язку, житлово-комунального господарства). Джерелами їх фінансування є засоби споживачів послуг, місцевого бюджету. У великих містах, промислових центрах, густонаселених територіях ці підприємства можуть самостійно заробляти кошти для покращення обслуговування населення;

3) що діють повністю на комерційній основі. Ці підприємства виводяться з організаційної структури органу влади, передаються в довірче управління менеджерами та реалізують продукцію за ринковими цінами (підприємства промисловості, сільського господарства, будівництва, торгівлі, громадського харчування). Вони можуть мати організаційно-правову форму акціонерного або іншого господарського товариства, заснованого органами місцевого самоврядування, в якому цим органам належить контрольний пакет акцій. Такі підприємства мають юридичний статус, свободу дій, працюють на масового споживача, зокрема за межами місцевого ринку. Це, фактично, перехідна форма до приватного підприємства [1].

Муніципальне утворення завжди може перевести комунальне підприємство в режим самоокупності у поєднанні з наданням дотації споживачам (адресна підтримка). У міру комерціалізації, підвищення частки платних послуг усувається межа, з одного боку, між муніципальними підприємствами та установами, а з іншого – між муніципальними та приватними підприємствами.

Таким чином, муніципальний сектор економіки з позиції територіального підходу має перетворитися на сукупність самокерованих територіальних одиниць з функціями регулювання діяльності суб'єктів господарювання та фінансовими ресурсами для реалізації соціальної політики. Статус підприємств різних форм власності на муніципальному рівні поступово має вирівнюватися. Їх об'єднуватиме приналежність до певної території, національного або місцевого ринку. Для місцевого самоврядування всі підприємства на території муніципального утворення мають бути рівноцінними, відрізняючись лише режимом оподаткування. За рівних ринкових умов жодна форма власності не має переваг, приналежність суб'єктів господарювання певному власникові

не має істотного значення. За цих умов вичерпними критеріями отримання соціального замовлення стають ціна та якість послуг.

Використана література

1. Монастирський Г. Л. Державний і муніципальний сектори національної економіки: концепція модернізації / Г. Л. Монастирський // Ринкова система України: стан та перспективи розвитку: монографія / за заг. ред. О.В. Макарюка, В.М. Жмайлова, Ю.І. Данька. – Х.: Міськдрук, 2011. – С. 103-157.

2. Муниципальные и региональные процессы в условиях глобализации и европеизации: [сборник; под ред. Г.В. Витткэмпера, Г.Я. Козлова, В.С.Авдонина]. – М.: КДУ, 2006. – 456 с.

УДК 658.589

Наталія Равлик, аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

Nataliia Ravlyk

ANALYSIS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: MODERN STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT

На сьогоднішній час питання інноваційної активності вітчизняних підприємств відноситься до числа головних державних пріоритетів внутрішньої політики, оскільки інновації є запорукою комплексного розвитку суспільства. Питанням розвитку інноваційної політики та інноваційним процесам на виробництві промислових підприємств приділено значну увагу у працях таких вітчизняних вчених, як О.Алейнікова, Ж. Говоруха, І. Зятковський, Г. Кульнева, С. Ковальчук, Л. Федулова, Є. Лазарева, Ю. Шипуліна та інших.

Під інноваційно активним підприємством слід розуміти підприємство, що здійснює широкий спектр видів інноваційної діяльності, а саме: проведення досліджень і нові розробки на їх основі; придбання і впровадження нової техніки (машин, обладнання) і нових технологій; виробниче проектування і здійснення капітальних вкладень, пов'язаних із упровадженням інновацій; застосування маркетингових інновацій тощо.

Про інноваційний розвиток вітчизняних підприємств можна судити за досягнутим рівнем впровадження інновацій. У табл. 1. приведена динаміка процесу впровадження та реалізації інновацій промисловими підприємствами за період 2000–2012 рр. Частка вітчизняних підприємств, що впроваджували інновації впродовж проаналізованого періоду є незначною. Як видно з табл. 1, починаючи з 2003 р. простежується тенденція щодо зниження інноваційної активності промислових підприємств. Так, частка підприємств, які впроваджували інновації, скоротилася у 2003 р. до 11,5% (проти 14,6% у попередньому). Тому майже втричі зменшилася кількість інновацій, які були реалізовані у промисловості. Проте, найменшою була частка інноваційних підприємств у 2005 р., вона становила всього 8,2% від загальної кількості промислових підприємств. Починаючи з 2010 р., інноваційна активність промислових підприємств починає наростати, і вже в 2012 р. частка інноваційних підприємств зростає до 13,6%, однак, ще не досягає рівня 2000 р., коли частка таких підприємств становила 14,8%.